

TINE SA
Postboks 7 Kalbakken
0901 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Trond Roger Oskars, 71 25 85 78

TINE Meieriet Elnesvågen - Oversendelse av endret tillatelse 2016.0165.T

Fylkesmannen i Møre og Romsdal har besluttet å endre tillatelse til virksomheten etter forurensningsloven for TINE Meieriet Elnesvågen i Hustadvika Kommune. Endringen dreier seg om at meieriets nye renseanlegg skal ha eget punktutslipp, i stedet for påslipp til kommunalt avløpsnett.

Vi viser til søknad av 28.10.2019 fra TINE Meieriet Elnesvågen om endret tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven på deres anlegg i Hustadvika kommune.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal endrer med dette tillatelse 2016.0165.T på visse vilkår. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt dette brev. Tillatelsen er gitt med hjemmel i *Lov om vern mot forurensninger og om avfall* (forurensningsloven) § 11 jf § 16. Fylkesmannen har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis og ved fastsettingen av vilkårene lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Ved fastsettingen av vilkårene har Fylkesmannen videre lagt til grunn hva som kan oppnås med beste tilgjengelige teknikker.

Aktiviteter og utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i tillatelsen. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen i den grad opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1 til tillatelsen. For virksomheter som benytter slike stoffer som innsatsstoffer eller de dannes under produksjonen, er utslipp av stoffene bare omfattet av tillatelsen dersom dette fremgår uttrykkelig av vilkårene i tillatelsen.

Vi vil understreke at all forurensning fra bedriften isolert sett er uønsket. Selv om utslippene er innenfor de fastsatte utslippsgrensene, plikter bedriften å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

Denne tillatelsen kan senere endres i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og *Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester* (produktkontrollloven) samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. For informasjon om øvrige regler viser vi til <https://www.miljodirektoratet.no/>.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på utslippstillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Saksfremstilling og begrunnelse

TINE Meieriet Elnesvågen produserer hovedsakelig hvitost, fløte og mindre mengder mysekonsentrat. I 2015 hadde meieriet en gjennomgang av produksjonsprosessen for å redusere mengden av produkter som følger vaskevannet, og har redusert mengden organisk materiale i utslippet. I løpet av denne prosessen så de at det kunne være vanskelig å sikre seg tilfredsstillende mot overutslipp ved uønskede hendelser i produksjonen. TINE Meieriet Elnesvågen søkte om fornying av utslippstillatelse og økning av produksjonsvolum og fikk ny utslippstillatelse 02.03.2016. I tillatelsen ble det satt krav til at de skulle redusere utslipp av organisk stoff med 70 % i forhold til tidligere tillatelse av 6. oktober 1998.

TINE har begynt prosessen med å etablere et renseanlegg med mekanisk primærrensing og biologisk sekundærrensing. Ifølge gjeldende tillatelse skulle prosessavløpet ledes inn på det kommunale avløpsnett, men det søkes nå om å etablere et separat utslippspunkt for prosessavløp med utløp i resipienten Elnesvågen. TINE forventer at nytt renseanlegg vil være i drift 01.11.2020.

Søknaden ble kunngjort på Fylkesmannens nettsider 25.11.2019 og i Romsdals Budstikke 28.11.2019 og lå til offentlig høring i perioden fram til 06.01.2020. De nærmeste naboene og grunneiere ble varslet i eget brev.

Hustadvika Kommune hadde ingen merknader til søknaden.

Omya Hustadmarmor AS er positive til at TINE Meieriet endrer utslippsarrangement fra påslipp til kommunalt renseanlegg til eget renseanlegg med sjøledning. Bedriften har også egen utslippsledning med tillatelse til undervannsinstallasjoner fra Kystverket og tillatelse til sjødeponi fra Miljødirektoratet i resipienten Elnesvågen (0302012400-2-C) etter vannforskriften. Omya Hustadmarmor AS har det største punktutslippet til resipienten og bedriften har strenge krav (fra Miljødirektoratet) til dokumentasjon av miljøressurser som kan bli berørt, samt krav til overvåking og gjennomføring av resipientundersøkelse minimum hvert 3 år. Omya Hustadmarmor AS uttaler videre at de er beredt på å ta den største dokumentasjonsbyrden for overvåkingen av resipienten. Derimot etterspør de samarbeid med TINE Meieriet Elnesvågen for å øke kunnskapen rundt hvordan flere punktutslipp kan påvirke forholdene i resipienten.

TINE Meieriet Elnesvågen svarer at per i dag går meieriets avløp inn på det kommunale renseanlegget. Siden dette anlegget kun har mekanisk rensing, gir dette så godt som ingen renseeffekt (... på meieriets utslipp). TINE Meieriet skriver at utslippet fra deres nye renseanlegg vil bli mye renere en utslippet de har i dag. Videre kommenterer de at deres investeringer i renseanlegget og oppfølging av nye utslippskrav har allerede påført TINE en betydelig kostnad. TINE ser det ikke som rimelig at de skal gå inn i en slags deling av kostnadene eller oppgavene Omya Hustadmarmor har i forbindelse med sin overvåkning av fjorden.

Fylkesmannens vurderinger

Fylkesmannen i Møre og Romsdal har ved avgjørelsen av om vilkårene i tillatelsen skal endres lagt vekt på de miljømessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Skjønnsutøvelse etter forurensningsloven skal ta hensyn til kravene i *Lov om forvaltning av naturens mangfold* (naturmangfoldloven) § 7 om at prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer og kravene i *Forskrift om rammer for vannforvaltningen* (vannforskriften) §§ 4-6.

Etableringen av et eget sekundærrenseanlegg samt arbeidet med å redusere utslipp av organisk stoff er positivt ved at det kan minske påvirkningen på det allerede pressede økosystemet i resipienten. Det er også positivt at TINE etablerer et eget utslippspunkt ved at belastningen på det kommunale avløpsnettet ikke øker utover dagens nivå, og at de ikke øker sitt energiforbruk ved å installere pumper til overføring mellom renseanlegget det kommunale nettverket. Fylkesmannen vurderer at TINE Meieriet Elnesvågen har en akseptabel fremdriftsplan for etablering av renseanlegg.

Når det gjelder utvekslingen mellom Omya Hustadmarmor og TINE, har TINE Meieriet Elnesvågen per i dag ingen krav til overvåking av resipienten utover å overholde sine utslippskrav. Utover dette har TINE Meieriet Elnesvågens utslipp av annen karakter og omfang en utslippet fra Omya Hustadmarmor, dermed ser vi ikke grunn til å pålegge TINE å delta i deres overvåking. Derimot minner om at det i tillatelsen pt. 12 står:

«Der det pågår overvåking i regi av Fylkesmannen eller vannregionmyndighet må TINE Meieriet Elnesvågen bidra i felles overvåkingsprogram med data for de kvalitetselementer i vannforekomsten som kan være direkte eller indirekte påvirket av bedriftens utslipp.»

Dette betyr at dersom Fylkesmannen i Møre og Romsdal eller Møre og Romsdal Fylkeskommune stiller krav til resipientovervåking utover det som Omya Hustadmarmor allerede er pålagt av Miljødirektoratet, kan TINE Meieriet Elnesvågen bli pålagt å bidra sammen med de aktørene som har utslipp til resipienten.

Vurdering etter naturmangfoldloven og vannforskriften

Etter Fylkesmannen sin vurdering, vil endringene som er gjort i tillatelsen vil ikke medføre negative konsekvenser for naturmangfoldet og prinsippene i naturmangfoldloven, jf. § 7, er derfor ikke til hinder for å fornye tillatelsen.

Tillatelsen omfatter utslipp til resipienten Elnesvågen ID 0302012400-2-C. Den økologiske tilstanden i Elnesvågen er vurdert til å ha dårlig tilstand, men med lav presisjon (vann-nett.no per 29.01.2020). Miljømålet god skal være nådd i løpet av perioden 2022 - 2027. Miljømålet har fått utsatt frist, da å oppnå dette miljømålet før den angitte fristen er uforholdsmessig kostnadskreven, i henhold til §9 i vannforskriften.

Endringen i tillatelsen medfører ikke økte utslipp av komponenter som påvirker sedimenter eller biota i vannforekomsten dette har utløp i, og vannforskriften er dermed ikke til hinder for å endre tillatelsen for anlegget.

Konklusjon

Fylkesmannen endret tillatelsen slik at Tine Meieriet Elnesvågen får et separat utslippspunkt for prosessavløpsvann. På bakgrunn av fastsatte vilkår mener Fylkesmannen at virksomheten det er gitt tillatelse til ikke vil kunne føre til uakseptabel forurensning.

Vedtak om gebyr

Fylkesmannens behandling av søknader om tillatelser er omfattet av en gebyrordning. Som varslet i brev av 18.11.2019, skal bedriften betale et gebyr for behandlingen av søknaden, jf. forurensningsforskriften § 39-4. Saken er plassert i gebyrsats 7, jf. § 39-4, saksbehandlingsgebyret i sats 7 er kr 16 600.

Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats. Herunder hører gjennomgang av søknaden, møter og korrespondanse med søker, høring av saken samt endelig ferdigstilling av tillatelsen. Innsats fra andre fagpersoner hos Fylkesmannen inngår også. Samlet ressursbruk er ca. 0,5 ukeverk.

Faktura med innbetalingsblankett vil bli ettersendt fra Miljødirektoratet. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter mottakelsen av fakturaen.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Møre og Romsdal.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Fylkesmannen. Øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil Fylkesmannen også kunne gi på forespørsel.

Vi har sendt kopi av dette brevet med vedlegg til berørte i saken i henhold til vedlagte adresseliste.

Offentliggjøring av tillatelsen

Vedtaket skal gjøres offentlig kjent, jf. § 36-11 i forskrift om begrensning av forurensning. Den som har fått tillatelse, skal så snart som mulig kunngjøre dette i dagspressen. Kunngjøringen skal inneholde en kort orientering om tillatelsen, hvor man kan henvende seg for å få innsyn i saksdokumentene og opplysninger om klageinstans og frist for eventuell klage på vedtaket. Kopi av kunngjøringen skal sendes Fylkesmannen i Møre og Romsdal innen en måned etter at tillatelsen er gitt. Bedriften kan gjerne benytte sin egen logo i kunngjøringen. Fylkesmannens logo skal ikke benyttes.

Vi har sendt kopi av dette brevet med vedlegg til kommunen, grunneiere, naboer og andre berørte i saken. Tillatelsen vil bli lagt ut på nettsidene til Fylkesmannen i Møre og Romsdal www.fylkesmannen.no/mr.

Med hilsen

Christian Dahl (e.f.)
fagleder

Trond Roger Oskars
overingeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1 Endret tillatelse
2016.0165.T

Kopi til:

Tine Meieriet Elnesvågen ved S. Bustgaard	Sjøvegen 4	6440	ELNESVÅGEN
HUSTADVIKA KOMMUNE	Tingplassen 1	6440	ELNESVÅGEN
Tine Meieriet Elnesvågen ved S. A. Bjørgum	Sjøvegen 4	6440	ELNESVÅGEN
OMYA HUSTADMARMOR AS	Sjøvegen 69	6440	ELNESVÅGEN

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for TINE Meieriet Elnesvågen

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jfr. § 16 og endret i medhold av § 18. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 23. desember 2014 samt opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden. Vilkårene framgår på side 2 til og med side 9.

Denne tillatelsen erstatter følgende tillatelse: 1998.0053.T.

Bedriften må på forhånd avklare skriftlig med Fylkesmannen endringer den ønsker å foreta i forhold til opplysninger som ble gitt i søknaden eller under saksbehandlingen og som kan ha miljømessig betydning.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen har tredd i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Fylkesmannen kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Bedrift	TINE Meieriet Elnesvågen
Beliggenhet/gateadresse	Sjøvegen 4
Postadresse	6440 Elnesvågen
Kommune og fylke	Hustadvika kommune i Møre og Romsdal
Org. nummer (bedrift)	973170074
Gårds- og bruksnummer	Gnr. 42 Bnr. 54
NACE-kode og bransje	10.510 - Produksjon av meierivarer

Fylkesmannens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	Risikoklasse ¹
2016.0165.T	1579.0005.01	3

Tillatelse gitt: 02.03.2016	Endringsnummer:2	Sist endret 14.02.2020
Christian Dahl (e.f.) fagleder	Trond Roger Oskars overingeniør	
<i>Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.</i>		

¹ Jf Forurensningsforskriftens kapittel 39 om gebyr til statskassen for Fylkesmannens arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse
1	13.09.2019	3.1	Tiden «gjelder senest fra» er endret fra 01.01.2020 til 01.11.2020
2	14.02.2020	3.2, 3.3	Prosessavløpsvann skal ledes inn i eget renseanlegg med eget utslippspunkt og ikke tilføres kommunalt nett
2	14.02.2020	7	Støysonekart, omformulering
2	14.02.2020	11	Punktene «13. Undersøkelser og utredninger» og «13.1 Utarbeidelse av måleprogram» er innlemmet i punkt 11
2	14.02.2020	12	Endring av rapporteringsmetode for resipient

1. Produksjonsforhold/utslippsforhold

Tillatelsen gjelder forurensning fra meieridrift og produksjon av hvitost, samt mysekonsentrat og mysefløte.

Tillatelsen er basert på en årlig produksjon av 7 000 tonn hvitost, 30 000 tonn mysekonsentrat, 60 000 tonn permeat og 5 000 tonn supplering/retur. Ved vesentlige endringer skal bedriften søke om endring av tillatelsen, selv om utslippene ligger innenfor de fastsatte grensene.

2. Generelle vilkår

2.1. Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 flg. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

2.2. Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra bedriften, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt 3 flg. uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået i forhold til det som er lagt til grunn i forbindelse med saksbehandlingen, medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System/rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert. (Jfr Internkontrollforskriften § 5 punkt 7²)

² Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

2.5 Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt 10.4.

2.6. Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette³. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold.

3. Utslipp til vann

3.1. Renseanlegg og Utslippsbegrensninger

Før utslipp til resipienten skal prosessvannet minst renses mekanisk, dvs. at prosessvannet skal renses i silanlegg, mekanisk sedimenteringsanlegg eller annen type primærrenseanlegg. Prosessvannet skal renses ved kjemisk eller biologisk behandling, dersom dette er nødvendig for å oppnå utslippsbegrensningene. Renseanlegget skal oppfylle følgende utslippsbegrensninger:

Utslippskomponent	Utslippskilde	Utslippsgrense		Gjelder senest fra
		Kons.grense	Langtidsgrensene	
		Midlingstid: uke	Midlingstid*: år	
BOF7	prosessvann	300 mg/l	75 tonn/år	1.11.2020

* 260 driftsdøgn pr år

pH i utslippet skal ligge mellom 6.5 og 10.5.

Renseanlegget skal dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes av fagkyndige slik at det har tilstrekkelig yteevne under alle klimatiske forhold som er normale for stedet der det ligger. Renseanlegget skal utformes slik at det kan tas representative prøver av det rensede prosessvannet.

3.2. Utslippsreducerende tiltak

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel avrenning fra lagerområder og områder for lossing/lasting, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig.

³ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeavskiller eller tilsvarende renseenhet.

3.3. Utslippssted for prosessavløp

Prosessavløpsvannet skal føres ut i resipienten Elnesvågen (0302012400-2-C). Ved plassering må det tas hensyn til strøm- og bunnforhold for å sikre minst mulig negative effekter på resipienten. Det vesentligste av avløpsvannet skal ikke nå overflaten om sommeren og forurenset vann skal ikke bli ført inn til strandsonen. Utslippet skal foregå på en slik måte at innblandingen i vannmassene blir best mulig, for eksempel gjennom bruk av diffusor, rørutforming, utslippshastighet.

Utlekking av utslippsledning eller lignende tiltak som kan påvirke sikkerheten eller fremkommeligheten i kommunens sjøområde, krever tillatelse av den kommune der tiltaket skal settes i verk, jf. havne- og farvannsloven § 27.

3.4. Kjølevann

Kjølevannet skal føres ut i resipienten Elnesvågen på en slik måte at innblandingen i vannmassene blir best mulig og skal ikke medføre temperaturendringer av betydning i resipienten.

Bruk av begroingshindrende midler i kjølevann med utslipp til vann er ikke tillatt.

3.5. Overflatevann

Avrenning fra takflater og annet overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke medfører skade eller ulempe for miljøet. Overflatevannet skal ikke ledes til offentlig avløpsnett.

3.6. Sanitæravløpsvann

Bedriftens sanitæravløpsvann ledes til offentlig avløpsnett⁴.

3.7. Mudring

Dersom det som følge av bedriftens virksomhet skulle vise seg å være nødvendig med mudring, skal det innhentes nødvendig tillatelse fra forurensningsmyndigheten. Slik mudring må bekostes av bedriften.

4. Utslipp til luft

4.1. Utslippsbegrensninger

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel lagerområder, områder for lossing/lasting og renseanlegg, som kan medføre lukt, skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig.

⁴ Jf. forurensningsforskriften 15A. Påslipp

4.2. Krav til utslippspunkter

For nye utslippspunkter skal det foretas spredningsberegninger som viser maksimale bakkekonsentrasjoner av relevante forurensningskomponenter under de ugunstigste spredningsforhold som kan forekomme. Både bidraget fra nye utslippspunkter og fra eksisterende kilder, samt bakgrunnsnivå, skal synliggjøres. Konsentrasjonene skal vurderes i forhold til forurensningsforskriftens kapittel 7 eller andre relevante normer og retningslinjer for luftkvalitet. Spredningsberegningene skal foretas av en uavhengig og kompetent aktør og skal forelegges Fylkesmannen i god tid før byggestart. Fylkesmannen kan om nødvendig stille nærmere krav til plassering og høyde på nye utslippspunkter.

5. Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp til grunnen som kan medføre nevneverdige skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet og forurensede sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn eller forurensede sedimenter, trenger tillatelse etter forurensningsloven, evt. godkjenning fra kommunen⁵/Fylkesmannen.

6. Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

Bedriften plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁶

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket.⁷

⁵ Jf Forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider.

⁶ Jf Produktkontrollloven av 11.06.1979 nr. 79 § 3a

⁷ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH) av 30. mai 2008.

7. Støy

Bedriftens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som frittfeltsverdi ved mest støyutsatte fasade:

Hverdager	Lørdager	Søn- og helligdager	Kveld (kl. 19-23), hverdager	Natt (kl. 23-07), alle døgn	Natt (kl. 23-07), alle døgn
55 L _{den}	50 L _{den}	45 L _{den}	50 L _{evening}	45 L _{night}	60 L _{AFmax}

L_{den} er A-veiet ekvivalent støynivå for dag/kveld/natt med 10 dB/5 dB tillegg på natt/kveld.

L_{evening} er A-veiet ekvivalent støynivå for kveldsperioden 23-07.

L_{night} er A-veiet ekvivalent støynivå for nattperioden 23-07.

L_{AFmax} er A-veiet maksimalnivå for de 5-10 mest støyende hendelsene innenfor perioden, målt/beregnet med tidskonstant "Fast" på 125 ms.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens ordinære virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet og lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport av virksomhetens ansatte er likevel ikke omfattet av grensene.

Bedriften skal ha et støysonekart for egen virksomhet. Støysonekartet skal vise røde og gule soner (jf T-1442) og støygrensene i tillatelsen. Støysonekartet skal holdes oppdatert og oversendes ved endringer til kommunen og forurensningsmyndigheten, [jf. pkt. 11].

Støygrensene gjelder ikke for ny bebyggelse av forannevnte type som blir etablert på steder der støybidraget fra bedriften overskrider eller forventes å kunne overskride fastsatte grenser i tillatelsen.

8. Energi

8.1. Energistyringssystem

Bedriften skal ha et system for kontinuerlig vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon i anleggene. Energistyringssystemet skal være i samsvar med norsk standard for energiledelse og inngå i bedriftens internkontroll, jf. pkt. 2.5.

8.2. Utnyttelse av overskuddsenergi

Bedriften skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi fra eksisterende og nye anlegg internt. Bedriften skal også gjennom tiltak på eget bedriftsområde legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk eller økonomisk mulig.

8.3. Spesifikt energiforbruk

Spesifikt energiforbruk skal beregnes og rapporteres årlig, jfr. pkt 11.4.

9. Avfall

9.1 Generelle krav

Bedriften plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁸.

Avfall som oppstår i bedriften, skal søkes gjenbrukt i bedriftens produksjon eller i andres produksjon, eller – for brennbart avfall – søkes utnyttet til energiproduksjon internt/eksternt. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen.

10. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

10.1. Miljørisikoanalyse

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

10.2. Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal bedriften iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Bedriften skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

10.3. Etablering av beredskap

Bedriften skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang pr. år.

10.4. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift⁹. Bedriften skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.

⁸ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 01.06.2004, nr. 930.

⁹ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

11. Utslippskontroll og rapportering til Fylkesmannen

11.1. Utslippskontroll

Bedriften skal gjennomføre målinger av utslipp til luft og vann, samt støy i omgivelsene. Målinger omfatter volumstrømsmåling, prøvetaking, analyse og beregning.

Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal som et minimum omfatte:

- komponenter som er uttrykkelig regulert gjennom grenseverdier i tillatelsen eller forskrifter
- andre komponenter som er omfattet av rapporteringsplikten i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenkontrollrapportering. Veilederen er lagt ut på www.miljodirektoratet.no.

Bedriften skal ha et måleprogram som inngår i bedriftens dokumenterte internkontroll.

11.2. Måleprogram

Bedriften skal ha et måleprogram for kontroll med utslipp av rapporteringspliktige komponenter. Når bedriften utarbeider måleprogrammet, skal det:

- velge prøvetakingsfrekvenser som gir representative prøver
- vurdere usikkerhetsbidragene ved de forskjellige trinn i målingene (volumstrømsmåling - prøvetaking - analyse - beregning) og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå

Måleprogrammet skal beskrive de forskjellige trinnene i målingene og begrunne valgte metoder. Valgt frekvens for tredjepartskontroll og for deltakelse i ringtester skal også fremgå av måleprogrammet. Det skal gå fram av måleprogrammet hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir.

11.3. Kvalitetssikring av målingene

Bedriften er ansvarlig for at metoder og utførelser er forsvarlig kvalitetssikret bl.a. ved å:

- utføre målingene etter Norsk standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Fylkesmannen kan videre godta at annen metode benyttes dersom særlige hensyn tilsier det.
- bruke akkrediterte laboratorier/tjenester når prøvetaking og analyse utføres av eksterne. Tjenesteyter skal være akkreditert for den aktuelle tjenesten.
- delta i ringtester for de parametrene som er regulert gjennom grenseverdier når bedriften selv analyserer
- jevnlig verifisere egne målinger med tredjepartskontroll for de parametrene som er regulert gjennom grenseverdier

11.4. Rapportering til Fylkesmannen

Bedriften skal innen 1. mars hvert år rapportere utslippsdata fra foregående år via www.altinn.no. Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no.

12. Overvåking av resipient og rapportering til Fylkesmannen

Data som fremskaffes ved overvåking i vann, inklusivt sediment og biota, skal registreres i databasen Vannmiljø. Undersøkelser skal sendes til myndighetene via Altinn, der dette er mulig. Kopi av alle miljøundersøkelser som ikke sendes via Altinn, skal sendes til Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Alle resultater skal registreres på <https://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>. Nærmere informasjon om dette fås ved henvendelse til Fylkesmannen i Møre og Romsdal.

Der det pågår overvåking i regi av Fylkesmannen eller vannregionmyndighet må TINE Meieriet Elnesvågen bidra i felles overvåkingsprogram med data for de kvalitetselementer i vannforekomsten som kan være direkte eller indirekte påvirket av bedriftens utslipp.

Resultatene fra overvåkingen skal i tillegg sendes til Fylkesmannen.

13. Utskifting av utstyr

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Fylkesmannen på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.

14. Eierskifte

Hvis bedriften overdras til ny eier, skal melding sendes Fylkesmannen så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

15. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen.

Fylkesmannen kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Fylkesmannen kan pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift¹⁰. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Fylkesmannen innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

¹⁰ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Fylkesmannen i god tid før start er planlagt.

16. Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

VEDLEGG 1: Liste over prioriterte miljøgifter, jfr punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

	Vanlige forkortelser
Bromerte flammehemmere:	
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktaborbromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclohexan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA
Klorholdige organiske forbindelser	
1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Tensidene:	
Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Triklorbenzen	TRI
Trikloran (2,4,4'-Trichloro-2'-hydroxydiphenyl ether)	
Nitromuskforbindelser:	
Muskxylen	
Alkyfenoler og alkylfenoletoksyler:	
Nonylfenol og nonylfenoletoksyler	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksyler	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	
2,4,6-tri-tert-butylfenol	
Polyfluorerte organiske forbindelser (PFCs)	

	Vanlige forkortelser
Perfluoroktansulfonat (PFOS) og forbindelser som inneholder PFOS	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	(PFOA)
Tinnorganiske forbindelser:	
Tributyltinn	TBT
Trifenyltinn	TFT, TPT
Polysykliske aromatiske hydrokarboner	PAH
Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Bisfenol A	BPA
Dekametylsyklopentasiloksan	D5